

Notatet i nedlastbar versjon

Fortsatt vekst i Norges FoU-innsats

Endelige tall for utgifter til forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge i 2016 viser at den samlede FoU-innsatsen utgjorde over 63 milliarder kroner. Dette gir en vekst i FoU-innsatsen på litt over 3 milliarder fra 2015, tilsvarende en samlet realvekst på 2,7 prosent. FoU-utgiftenes andel av BNP øker fra 1,93 til 2,03 prosent. Det ble utført nær 44 000 FoU-årsverk i 2016, som var mer enn 1 500 flere enn i 2015.

Målt i faste 2010-priser var veksten i FoU-utgifter fra 2015 til 2016 størst i universitets- og høgskolesektoren (7,7 prosent). Næringslivet hadde en økning på nærmere 4 prosent, mens det var en realnedgang i instituttsektorens FoU-utgifter på nesten 6 prosent. Helseforetakene hadde en realvekst i FoU-utgiftene fra 2015 til 2016 på om lag 2 prosent.

I næringslivet har tjenesteytende næringer fortsatt stor vekst, nærmere 10 prosent nominelt fra 2015, mens industrinæringene har tilnærmet uendrede kostnader til egenutført FoU i 2015 og 2016. Næringslivets FoU er nærmere beskrevet på SSBs web-sider, se <http://www.ssb.no/>.

Nedgangen i instituttsektorens FoU-utgifter skyldes i første rekke to forhold. Flere institutter innførte nye pensjonsordninger i 2015. Avvikling av gamle ordninger medførte store regnskapsmessige konsekvenser for dette året. Dette var engangseffekter som bidro til å løfte FoU-utgiftene i sektoren i 2015. I tillegg var investeringene vesentlig høyere i 2015 enn i 2016.

I universitets- og høgskolesektoren bidrar vekst i personalet til økte ressurser til FoU. Noe av denne veksten skyldes utvidelse av statistikkgrunnlaget. Sektoren hadde også betydelig vekst i FoU-utgifter knyttet til vitenskapelig utstyr. For helseforetakene, som i FoU-statistisk sammenheng inngår i henholdsvis universitets- og høgskolesektoren (universitetssykehus) og instituttsektoren (øvrigt helseforetak og private ideelle sykehus), henger den samlede veksten i FoU-utgifter blant annet sammen med økte investeringer i vitenskapelig utstyr.

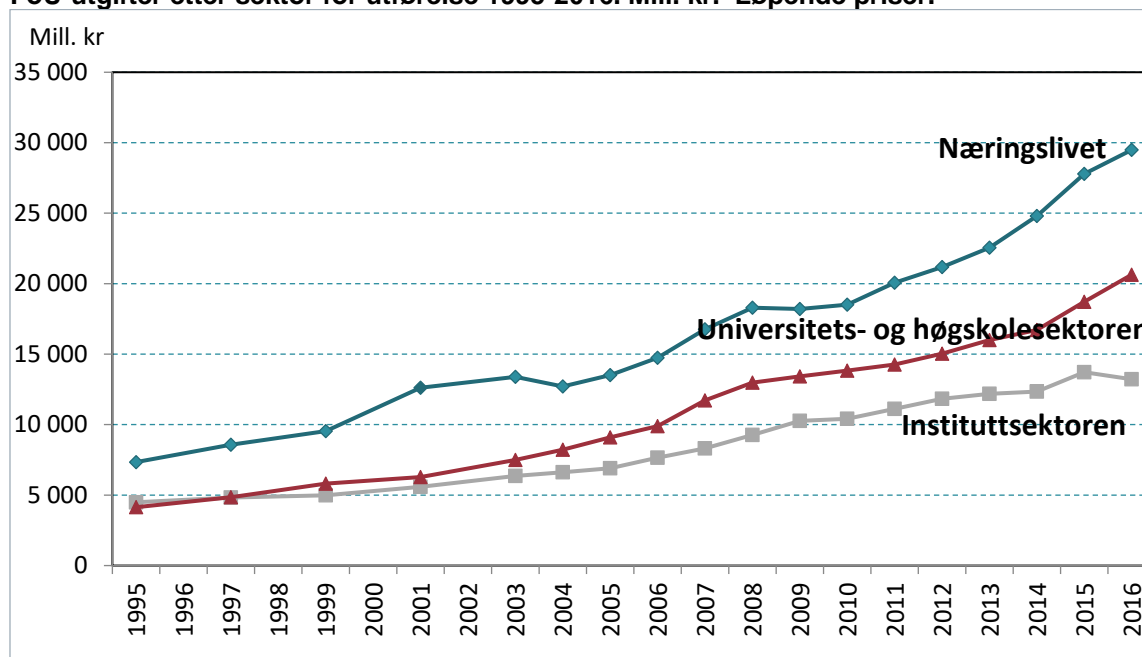
De siste årenes positive utvikling i Norges samlede FoU-utgifter gjelder med andre ord også fram til 2016, selv om det er betydelige forskjeller mellom de tre sektorene.

FoU-utgifter i 2014, 2015 og 2016 etter sektor for utførelse. Mill. kr og prosent. Realvekst basert på faste 2010-priser.

Sektor	2014	2015	2016	Endring 15-16 % faste priser
Næringslivet	24 802	27 783	29 489	3,6
Universitets- og høgskolesektoren	16 720	18 709	20 636	7,7
Instituttsektoren	12 345	13 718	13 220	-5,9
Totalt	53 867	60 210	63 345	2,7
<i>herav helseforetak</i>	<i>3 436</i>	<i>4 007</i>	<i>4 187</i>	<i>2,0</i>
Andel av BNP i %	1,72	1,93	2,03	

Kilde: NIFU og SSB

FoU-utgifter etter sektor for utførelse 1995-2016. Mill. kr. Løpende priser.

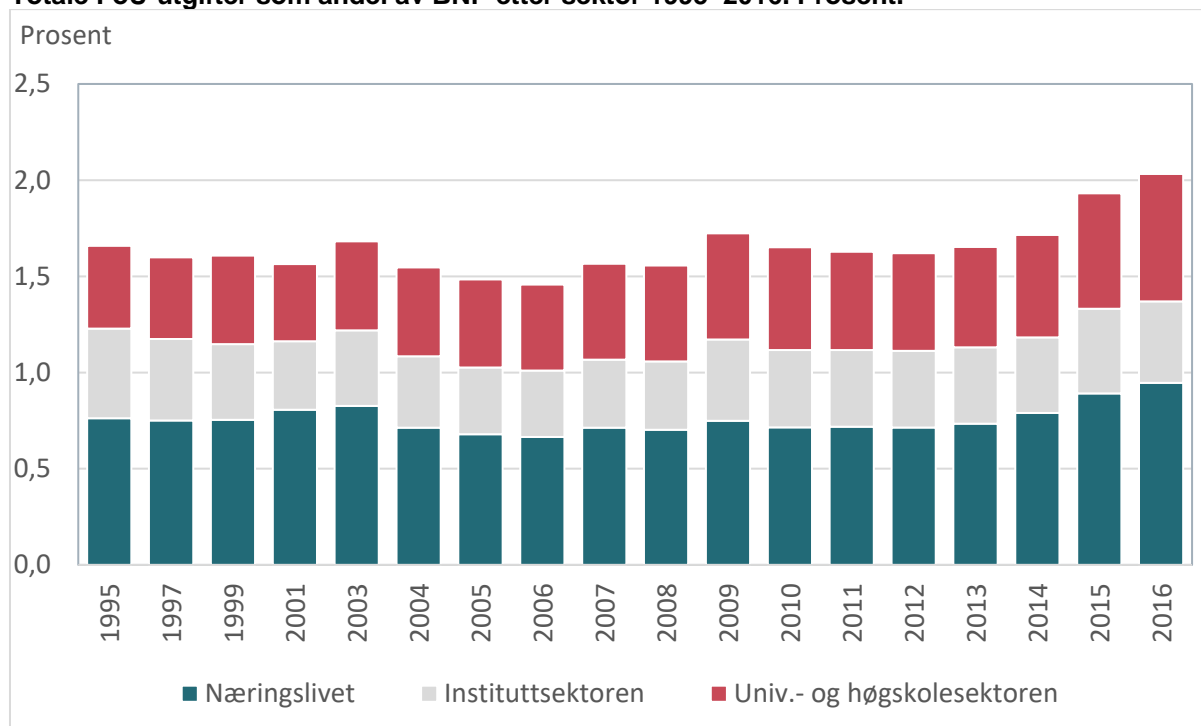

Kilde: NIFU og SSB

Økning i FoU-utgiftenes andel av BNP

FoU-utgiftene i 2016 er beregnet å utgjøre 2,03 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP). Dette er en økning i forhold til 2015, da andelen var 1,93 prosent. I tillegg til vekst i totale FoU-utgifter bidrar en svak nedgang i anslaget for BNP i 2016 til en høyere FoU-andel av BNP. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at anslaget for BNP 2016 er foreløpig. I 2017 forventes BNP å øke med om lag 5 prosent.

Totale FoU-utgifter som andel av BNP etter sektor 1995–2016. Prosent.

Kilde: NIFU og SSB

1 500 flere FoU-årsverk

I 2016 ble det utført nær 44 000 FoU-årsverk i Norge, 1 500 flere enn i 2015. Dette gir en økning på mellom 3 og 4 prosent. Næringslivet stod for 45 prosent av FoU-årsverkene, mens henholdsvis 34 og 21 prosent ble utført i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren. Blant de tre FoU-utførende sektorene hadde universitets- og høyskolesektoren størst vekst i FoU-årsverkene fra 2015 til 2016. Instituttsektorens FoU-årsverk var så godt som uendret og indikerer at FoU-aktiviteten i sektoren er stabil, til tross for svingninger i FoU-utgiftene.

Helseforetakene stod for 7 prosent av de totale FoU-årsverkene i 2016, omtrent samme andel som i 2015. Veksten i FoU-årsverk var imidlertid lavere fra 2015 til 2016 enn fra 2014 til 2015.

FoU-årsverk i 2014, 2015 og 2016 etter sektor for utførelse. Antall og prosent.

Sektor	2014	2015	2016	Andel per sektor (%)
Næringslivet	17 932	19 087	19 616	45
Universitets- og høyskolesektoren	13 010	13 952	14 937	34
Instituttsektoren	9 355	9 370	9 365	21
Totalt	40 297	42 409	43 918	100
<i>herav helseforetak</i>	<i>3 019</i>	<i>3 218</i>	<i>3 252</i>	<i>7</i>

Kilde: NIFU og SSB

Foreløpige FoU-statistikk for 2017 vil bli publisert i oktober 2018.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høyskolesektoren er det hovedundersøkelse annethvert år (oddtallsår). NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen og inngår i OECDs og Eurostats databaser for Science & Technology.

Forespørsler om universitets- og høyskolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 996 31 554, om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 960 94 042, og om helseforetakene til Ole.Wig@nifu.no, tlf. 960 94 024. For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88, Krisline.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU <http://www.nifu.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>. I FoU-statistikkbanken gis brukerne mulighet til selv å velge tabeller og data: <http://www.fostatistikkbanken.no/nifu/?language=no>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>.
